

Talousarvioraami vuoden 2024 talousarvion valmistelua varten

KHALL 04.09.2023 § 205
346/02.00/2023

Asikkalan kunnan talousarvion valmistelussa merkittäviä tekijöitä ovat valtionosuuksien ja verotulojen määrien kehitys sekä kunta-alan monivuotinen palkkaohjelma. Soteuudistuksen talousvaikutukset alkavat näkyä toden teolla vasta vuonna 2024, sillä kuntien valtionosuuksien määrät asettuvat uudistuksen jälkeiselle tasolle vasta tuolloin. Vuonna 2023 valtionosuuksia maksetaan kunnille vielä vanhojen, optimististen sote-laskelmien pohjalta liikaa. Verotulojen osalta on nähtävissä sama ilmiö, tosin pienempänä.

Talousarvioraamin valmistelu vuoden 2024 talousarviota varten on tehty vuoden 2023 talousarvion pohjalta muutamain muutoksin. Merkittävin muutos on sähköenergian kustannukset, jotka oli vuoden 2023 talousarvioon arvioitu selvästi liian suurina ja vuodelle 2024 niiden määrää lasketaan 1,2 miljoonalla eurolla. Kustannuksia kasvattavia ja tuloja pienentäviä tekijöitä talousarvioraamissa ovat kunta-alan palkkaohjelma (n. 400.000 euroa), rakennusten purku (VYK A-osa, vanha varikko, n. 300.000 eur), päivähoitomaksujen määrän lasku (n. 100.000 euroa) sekä palveluiden ja materiaalien hintojen nousu (n. 350.000 euroa). Nämä tekevät yhteensä noin 1,2 miljoonaa euroa eli saman verran, kuin sähköenergian kustannuksen lasku vuoden 2023 talousarvioon verrattuna. Näin ollen vuoden 2024 talousarvioraamin toimintakate eli tuottojen ja kulujen erotus pysyy lähes samana kuin vuoden 2023 talousarviossa. Liitteenä olevassa talousarvioraamiehdotuksessa on palvelualueille osoitettu nettomäärärahat vuodelle 2024.

Verotulojen ja valtionosuuksien määrä laskee vuoden 2023 talousarvioon verrattuna selvästi vuodelle 2024 soteuudistuksen johdosta, minkä vuoksi kunnan taloudellinen tulos muodostuisi tappiolliseksi ilman taloutta tasapainottavia toimenpiteitä. Talousarvioraamin laskelman mukaan tasapainotuksen tarve olisi noin miljoona euroa vuoteen 2026 mennessä. Tämän vuoksi viime keväänä on aloitettu toimenpidevaihtoehtojen kartoitus vuosille 2024-2026 talouden pitämiseksi tasapainossa. Valtuusto on keskustellut toimenpidevaihtoehdoista seminaarissaan toukokuussa ja kesän aikana valtuustoryhmiä on pyydetty jatkamaan keskustelua sekä omissa ryhmissään että ryhmien kesken. Keskustelu jatkuu valtuustoseminaarissa elokuun lopussa, minkä pohja valtuuston on tarkoitus tehdä periaatepäätös toteutettavista toimenpiteistä syyskuun kokouksessaan.

Valtuuston periaatepäätöksen perusteella tarkennetaan talousarvioraamia ja palvelualueiden määrärahoja siten, että koko talousarvio muodostuu positiiviseksi vuodelle 2024 sekä taloussuunnitelmavuosille 2025-2026.

Valmistelija

Talousjohtaja Aapo Pispala
puh. 044 778 0220, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi

Esittelijä Kunnanjohtaja Ikola-Norrbacka Rinna

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää:

1. hyväksyä liitteenä olevan talousarvioraamin ja siihen sisältyvän talousarvion valmisteluajataulun sekä todeta, että talousarvioraamia tarkennetaan valtuuston tehtyä periaatepäätöksen talouden tasapainottamisen toimenpiteistä.
2. esittää valtuustolle, että se päättää talouden tasapainottamiseksi tehtävistä toimenpiteistä seuraavaa: [ehdotus tehdään kokouksessa valtuustoseminaarin neuvottelujen pohjalta].

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Asian käsittely
kokouksessa

Esittelijä kertoi, että valtiovarainministeriö on vastikään julkaissut uudet valtionosuuslaskelmat vuodelle 2024, jotka sisältävät oikaisuja aiempiin laskelmiin kesäkuussa annetun valtioneuvoston asetuksen perusteella.

Päijät-Hämeen kuntien osalta laskelmissa on otettu valtionosuuksia alentavasti huomioon Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vuoden 2022 tilinpäätökseen syntynyt alijäämä. Alijäämä syntyi, kun Päijät-Hämeen hyvinvointialue kirjasi Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tilinpäätökseen 20 miljoonan euron suuruisen varauksen meneillään olleen palkkaharmonisaatioprosessin kustannuksia varten. Päijät-Hämeen kuntien tulkinnan mukaan kyseinen palkkaharmonisaatiokustannus ei kuulu Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vastuulle, sillä yhtymän henkilöstö siirtyi liikkeenluovutuksella Päijät-Hämeen hyvinvointialueelle ja vain eräänntyneet henkilöstön palkkasaatavat kuuluvat liikkeenluovuttajan vastattavaksi. Tässä tapauksessa palkkaharmonisaatioon liittyvät henkilöstön palkkasaatavat eivät olleet eräänntyneet, joten ne eivät kuuluneet Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän vastattavaksi, eikä Päijät-Hämeen hyvinvointialueen olisi niiden perusteella pitänyt kirjata em. 20 miljoonan euron suuruista varausta Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tilinpäätökseen.

Valtiovarainministeriö on kuitenkin perustanut tuoreet laskelmansa siihen, että Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tilinpäätös näyttää alijäämää, eikä ministeriö ole ottanut huomioon, että kyseinen alijäämäkirjaus ei näytä olevan asianmukainen.

Valtiovarainministeriön em. laskelmista on kuntien mahdollisuus jättää huomioita syyskuun loppuun mennessä, minkä jälkeen ministeriö tekee asiassa päätöksen. Asikkalan kunnan on syytä lausua asiasta ja luonnos lausumasta tuodaan kunnanhallituksen kokouksen 18.9.2023 käsittelyyn.

Edellä mainittujen valtionosuuslaskelmien johdosta Asikkalan kunnan valtionosuudet vuodesta 2024 alkaen ovat selvästi aiempia laskelmia alhaisemmat ja talouden tasapainotustarve on aiempaa suurempi. Tämän johdosta talousarvion valmisteluajataulua ehdotetaan muutettavaksi siten, että valtuusto tekisi periaatepäätöksen talouden tasapainottamistoimenpiteistä kokouksessaan 30.10.2023. Muutettu ehdotus talousarvioraamiksi ja talousarvion valmisteluajatauluksi on liitteenä.

Esittelijän muutettu päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan talousarvioraamin ja siihen sisältyvän talousarvion valmisteluaikataulun sekä todeta, että talousarvioraamia tarkennetaan valtuuston tehtyä periaatepäätöksen talouden tasapainottamisen toimenpiteistä.

Päätös

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.